

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Rokycany

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Rokycany leží v Plzeňském kraji a tvoří 1 z 15ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 68 obcí, což je nejvyšší počet v kraji;
- počtem obyvatel 47.770, z nichž 14.013 žije v jádrovém městě, je 4. největší;
- rozlohou 575 km² je těsně nad průměrem kraje.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Plzeňském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Rokycany	68	47 770	14 013	575
Blovice	19	11 759	4 153	223
Kralovice	44	22 283	3 502	659
Nepomuk	26	11 713	3 804	309
Nýřany	54	53 949	7 126	628
Stříbro	24	16 901	7 830	431
Průměr za kraj	33	38 179	19 115	504

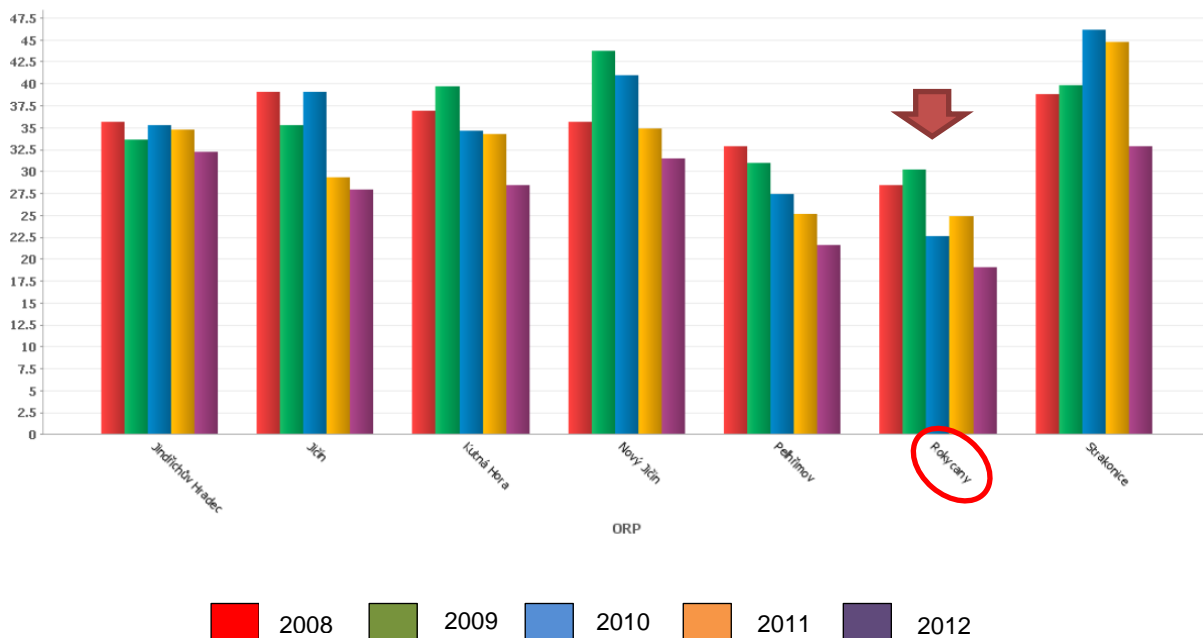
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdviženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Plzeňského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 45.000 až 50.000 obyvatel (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Jindřichův Hradec, Jičín, Kutná Hora, Nový Jičín, Pelhřimov, Strakonice);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 60 až 76 obcí (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Boskovice, Kolín, Pelhřimov, Prostějov, Příbram, Strakonice);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 13.500 až 14.500 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Hlučín, Poděbrady, Turnov, Zábřeh, Ústí n. Orlicí, Říčany, Šternberk).

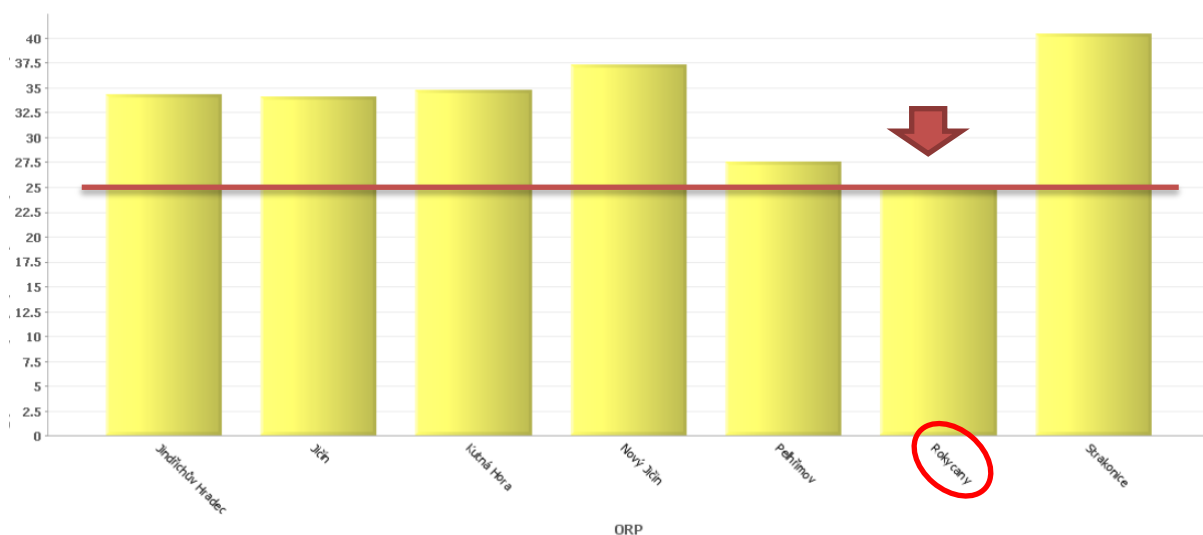
2. Ekonomická výkonnost

V oblasti ekonomické výkonnosti je zajímavé zejména srovnání běžných výdajů SO ORP Rokycany s dalšími SO ORP vybranými podle kritéria počtu obyvatel. Z hlediska porovnávání rozpočtového hospodaření v oblasti **běžných výdajů** v přepočtu **na obyvatele** lze konstatovat, že tyto výdaje u rokycanského obvodu v průběhu sledovaných 5ti let byly vždy nejnižší z celé skupiny a že mají sestupnou tendenci. Z původních 28,4 tis. Kč/obyv. v r. 2008 klesly postupně do r. 2012 na ca 19 tis. Kč/obyv. Průměrná hodnota činí ca 25 tis. Kč/obyv. Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 45.000 – 50.000) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

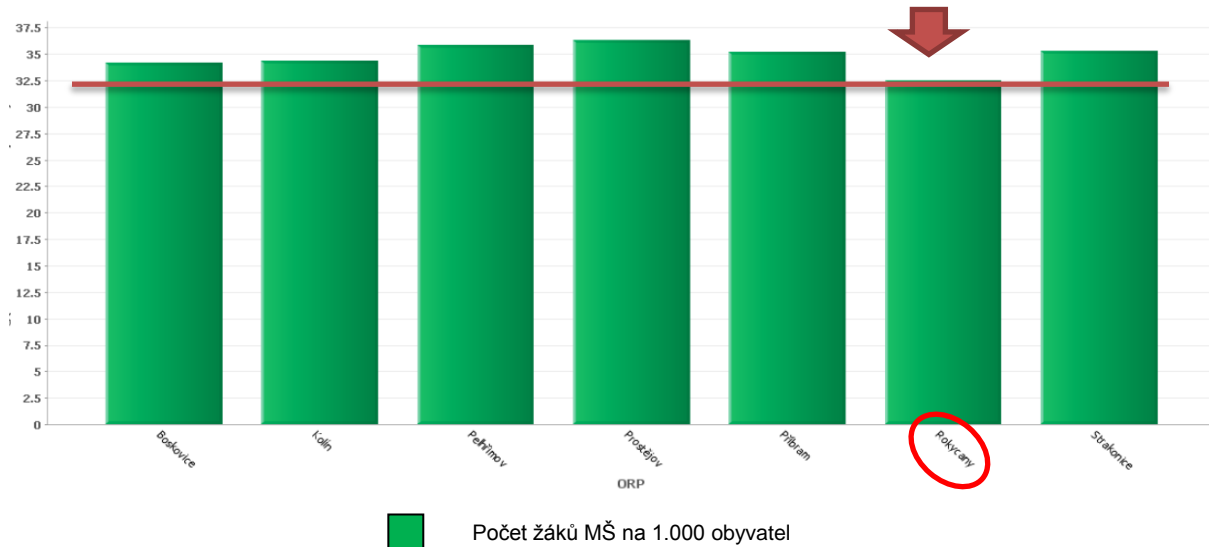
Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 45.000 – 50.000) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

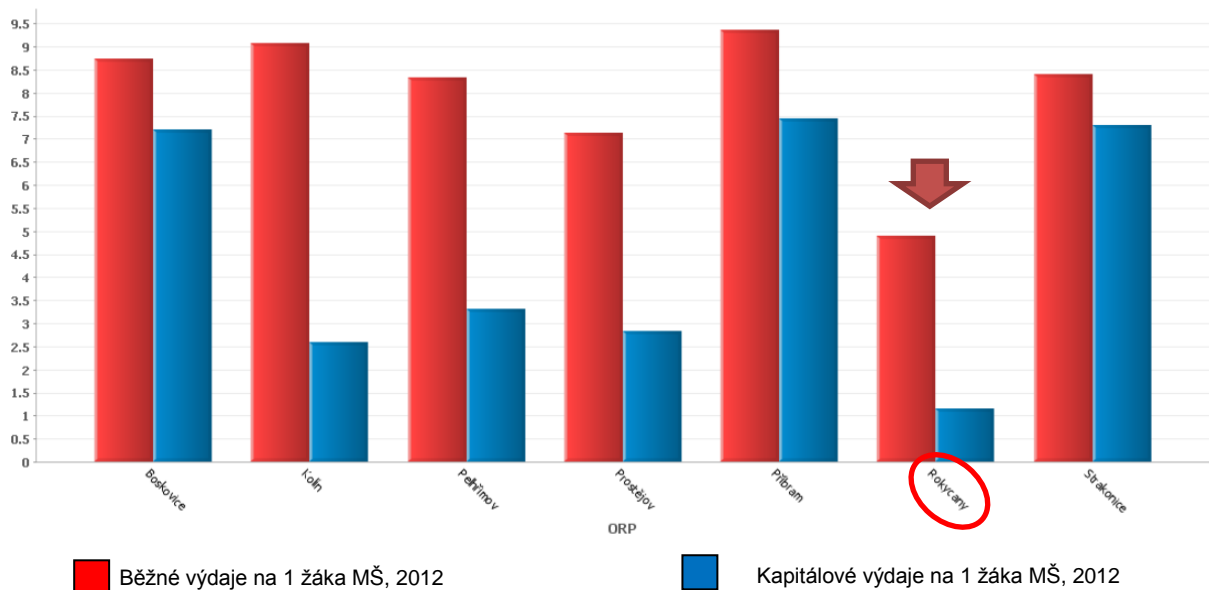
3. Předškolní a školní vzdělávání

U problematiky předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Rokycany porovnání **počtu žáků MŠ** a výdajů na ně. Rokycanský obvod má nejnižší počet žáků MŠ na 1.000 obyvatel mezi srovnávanou skupinou obvodů (dle kritéria velikosti jádrové obce), a to 32,6. Úroveň **běžných a kapitálových výdajů na žáky** je také nejnižší: běžné výdaje na žáka MŠ činí 4,9 tis. Kč, kapitálové 1,2 tis. Kč.

Obrázek 3: Počet žáků MŠ na 1.000 obyvatel (kritérium: počet obcí v SO ORP 60 – 76)

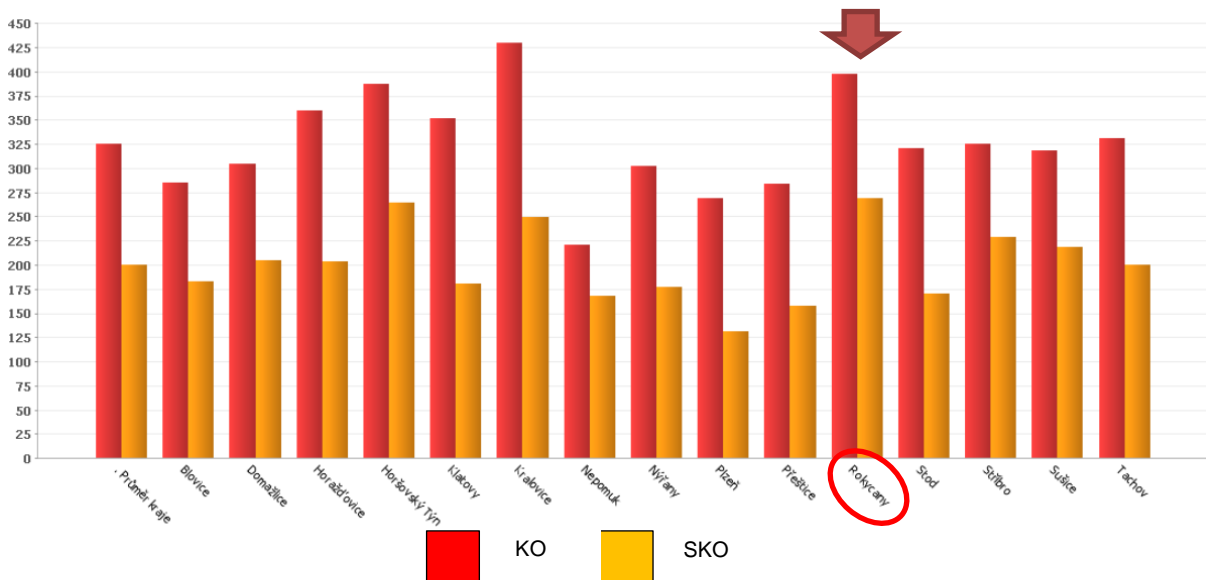
Obrázek 4: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 60 – 76) na žáka MŠ (v tis. Kč)

4. Odpadové hospodářství

U odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **měrné produkce komunálního odpadu (KO) a směsného komunálního odpadu (SKO)** rokycanského obvodu s dalšími obvody ORP Plzeňského kraje. Produkce KO je u SO ORP Rokycany v uvedeném výběru 2. největší (za SO ORP Kralovice) a činí ca 400 t/obyv. Produkce SKO je zcela nejvyšší: ca 270 t/obyv. Viz obr. č. 5.

Obrázek 5: Měrná produkce KO a SKO vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Plzeňského kraje; v t/1.000 obyv.)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Rokycany	
základní charakteristika	<p>v Plzeňském kraji je správní obvod ORP Rokycany:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou zhruba průměrný z hlediska počtu obcí největší z hlediska počtu obyvatel 4. největší
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízké běžné výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízký počet žáků MŠ na 1.000 obyvatel nízké běžné a kapitálové výdaje na žáky MŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> vysoká měrná produkce KO a SKO

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad